

Jyder

Så er det tid til

Medlemsmøde

i Jyder Mod Overflødige Motorveje

Søndag d. 18. juni kl. 14 - 17

Medlemsmødet bliver på *Ryhus*,
Klostervej 66 i Ry

(*Ryhus* ligger fem min. gang fra Ry Station, bare fortsæt mod øst ad vejen, som går forbi stationen. Mødet begynder, når de sidste er ankommet med toget kl. 14.12)

Ude eller inde efter vejrforholdene.

Mødets emne er:

Hvad har de gang i?

- Jens Myrup Pedersen fra Aalborg Universitet fortæller om fremtiden for den kollektive transport i den nye region Midtjylland

Hvad har vi gang i?

- en inspirationsrunde for kommende aktiviteter i JMOM

Kære Jyder...

Mens de globale klimaforandringer igen kommer til udtryk som ekstreme vejrforhold – det være sig overdreven varme, kulde, blæst, hagl, torden, eller hvad som helst – iler vi med sidste nyt fra motorvejsfronten.

Vi har siden sidst afholdt et interessant café-møde med en trafikforsker fra Aalborg, der har studeret måden, hvorpå vi taler – og tænker om bilisme. Hun sagde mange kloge ting, som vi også siger, og referatet kan læses i dette blad. Vi optog indlægget på bånd, så dem, der vil, kan låne det.

Det sker ofte, at både forskere, debatindlæg og læserbreve giver udtryk for holdninger, der kan overbevise os om, at vi har mere opbakning rundt omkring, end vores medlemstal antyder. Læs f.eks. her et underfundigt indlæg fra metroXpress d. 20. april 2006:

"Humanisme ødelagt af bilisme

Af Uwe Max Jensen, Egå

Den, der går, ser antropologisk og kosmisk mere end den, der kører. Jeg anser gangen for det mest ærefulde og selvstændige i manden – alt ville gå bedre, hvis man gik mere. Man kan dårligt komme på benene, alene af den grund at man kører for meget.

Hvor alle kører for meget, går det hele skidt. Så snart man sidder i vognen, har man fjernet sig nogle grader fra den oprindelige humanitet.

Man kan ikke se nogen fast og klart i øjnene, som man burde. Man gør det nødtvungent – eller for lidt. Det at køre viser afmagt, det at gå viser kraft."

Sådan kan det også siges!

På gensyn til medlemsmødet d. 18. juni - og god sommer.

Red.

Myter i trafikpolitikken

FORSKNING: Der er mange grunde til at vælge bilen frem for cyklen – men de har ikke nødvendigvis noget med virkeligheden at gøre

Af Julie Albeck

Den 19. februar holdt Jyder Mod Overflødige Motorveje et café-møde i Århus med Ph.D. Malene Freudendal-Pedersen, der har modtaget en forskningspris for sin afhandling. Afhandlingen drejer sig om, hvordan det kan lade sig gøre i et så oplyst samfund som vores at ignorere ulemperne ved den motordrevne transport, hvordan vi vedbliver at fortrænge forureningsaspektet, og hvordan vi forsvarer at fortsætte med at købe biler og at køre i dem. Samfundet bliver indrettet sådan, at forestillingen om bilens nødvendighed bliver en selvopfyldende profeti.

Strukturelle fortællinger former vores verden

I stedet for at tale om myter, bruger Malene Freudendal-Pedersen begrebet *strukturelle fortællinger* om de begrundelser, vi bruger for at køre bil. Det er floskler som: "når man har børn, er man nødt til at have en bil", "toget er altid forsinket", "jeg gider ikke cykle, for det regner altid", der oftest bruges. De bruges med stor selvfølgelighed uden at nogen undersøger, om der faktisk er hold i påstandene. Påstandene gentages af medier og politikere og får derved en legitimitet, der aldrig testes. Hvis den kollektive transport bliver forsinket f.eks. p.g.a. vejarbejde, som dermed i virkeligheden skyldes biltrafikken, bliver den kollektive trafik umuliggjort og gjort til synde-buk for problemet. Det er også karakteristisk, at man fortæller "best-case"-historierne om bilisme og "worst-case" når man en enkelt gang har haft en ubehagelig oplevelse med tog, cykel eller lignende alternativer.

Det vi glemmer

De fortællinger, der ikke fortælles om bilisme, er bl.a., at man vælger risici til, når man vælger bilen. Bilkørsel er særdeles bekosteligt for samfundet. Biler har dræbt ligeså mange mennesker, som der døde under Første Verdenskrig. Det forkorter livet at bo tæt på en stærkt befærde vej. Den frihed, som mange forbinder med bilen, koster andre deres frihed. Alt det rum, der optages af biler og veje, bliver til "ikke-rum", hvor der ikke kan foregå andet. Bilerne har førsteprioritet hele vejen rundt, hvilket bl.a. ses ved at vejene ryddes for sne før cykelstierne, og ved at der er flere parkeringspladser end der er cykelstativer de fleste offentlige steder.

De problemer, man påfører andre gennem bilkørsel, bliver man ikke stillet til regnskab for, medmindre der er tale om en direkte overtrædelse af færdselsloven.

Faste forestillinger skaber holdepunkter

Hvorfor har vi så de strukturelle fortællinger, hvis de ikke fortæller os sandheden? Malene Freudendal-Pedersen mener, at det skyldes det risikosamfund, vi hele tiden konfronteres med i medierne. Det er for uoverskueligt med alle de problemer, og vi præsenteres ikke selektivt for dem, der er relevante for os. Traditioner og religion er blevet afløst af livsstilsanvisninger alle steder. Vi har brug for "lette" løsninger på hverdagens valgsituationer, og det bliver så bilen og de strukturelle fortællinger om, hvorfor den er nødvendig trods det, at vi jo godt ved, at det er en dyr og usund løsning. Vi orker simpelthen ikke at reflektere dybere over det valg - sådan er det bare.

Opgaven til os alle er derfor at turde gå imod de strukturelle fortællinger, når vi møder dem i det daglige. Vi skal ikke bare tie og samtykke, når chefen eller veninden siger ting som: "Jeg ved godt, at bilen forurener, men vi er jo nødt til at have den, nu vi har fået børn", eller "Det regner jo altid, så det er håbløst at cykle", "Bussen er altid forsinket" o.s.v.

Lad os huske det til næste gang

"Lige præcis for mig er bilen absolut nødvendig", siger vi alle sammen til os selv

Ideologi som skader landsdelen

VISIONER: Planerne om at bygge en motorvej mellem Herning og Holstebro er ren ideologi, spild af penge – og det løser ikke trafikproblemerne

Af Per Daugbjerg, Fjaltring

Tidligt mandag morgen på vej fra Holstebro med IC3-tog til møde i Odense. Jeg er lidt sent på den og fik ikke pladsbillet, og toget er hurtigt overfyldt. Fra Vejle må jeg stå op og bliver slynget frem og tilbage i en tæt pakket gang, Toiletterne er løbet tør for papir, og de er ulækre. Nogle af de faste pendlere fra Fredericia til Odense siger, at sådan er det hver mandag morgen.

Hvad vil vi bruge skattekroneerne på?

Billetten koster 206 kroner hver vej. En reserveret plads koster 20 kr. ekstra. Skulle man på familiebesøg i Odense med to voksne og to store børn over 15 år, ville togturen koste i alt 1.808 kroner fra Holstebro. I egen bil ville benzinen til sådan en tur koste cirka 350 kroner. I 2005 afleverede DSB et overskud på over 900 millioner tilbage til statskassen. Det er reelt en beskatning - en overpris, som togpassagererne må betale for køre med forsinkede og overfyldte tog.

Det er klart, at hvis vi skatteydere bruger pengene på motorveje, hvor der ikke er trafikgrundlag for dem, så kan vi ikke bruge pengene én gang til på at modernisere den kollektive trafik. En motorvej koster cirka 50 millioner kroner pr. kilometer – plus det løse. Det vil sige minimum 1,5 milliarder kroner for en motorvej fra Herning til Holstebro, hvor der i forvejen er en moderne landevej, som er lagt udenom de små byer på vejen. Og oven i købet er halvdelen af strækningen motortrafikvej.

En motorvej er ren ideologi

En motorvej fra Herning til Holstebro er ren ideologi. Ligesom med Hirtshals-motorvejen. Der er ikke noget trafikgrundlag, som berettiger den, men "MOTORVEJ" er blevet et ideologisk kampråb, noget, kortsynede politikere med flere kan være fælles om i mangel på mere fornuftige idéer. Hvorfor hører vi ingen af disse lokalpolitikere kommentere, at DSB kører med totalt udslidte regionaltoget fra Vejle til Struer; at forbindelsen Holstebro – Århus er blevet dårligere og tager længere tid nu end for 15 år siden; at vi aldrig har fået de hurtige togforbindelser til København, som blev lovet, da Storebæltsforbindelsen skulle åbne; og så videre, og så videre.

Der er tæt trafik på landevejen Holstebro – Herning i myldretiderne, men trafikken glider hurtigt, og problemerne opstår alene ved indkørslen til Herning og til Holstebro. Nord for Herning er man i fuld gang med at løse flaskehalsproblemerne

med en ny ringvej. Og ved Holstebro – ja, der vil en motorvej bare medføre længere kø ved afkørslen i myldretiden.

Se fremad og udad

Vi burde i stedet lytte til trafikdebatten i Centraleuropa, hvor byer og hele områder er ved at sande til i bilkøer og ”stau” på motorvejene. I stedet for unyttige motorveje skal vi i stedet bruge skattepengene, flere milliarder kroner over en årrække, til et moderne tognet, så vi kan bringe den danske skinnetransport op på centraleuropæisk standard – og i direkte forbindelse med det europæiske toget. I dag kan man komme hurtigt fra Hamborg og sydpå, men fra Hamborg og nordpå er der få og langsomme forbindelser.

Motorveje hører fortiden til, mens toget tilhører fremtiden. Hvis vi vel at mærke tør investere i det.

Med et moderne toget kunne vi sagtens køre med tog fra Holstebro til København – eller til Hamborg – på 3 timer. Det kan ingen motorvej konkurrere med. Men det

kræver, at banenettet bliver rettet ud, at vi får dobbeltspor fra Vejle til Struer o.s.v. En række langsigtede investeringer, som koster lige så meget som unyttige motorveje. En dobbeltsporet bane ville også give mulighed for at åbne lokalstationer i f.eks. Tvis og andre forstæder, så toget kunne benyttes til lokal pendlertrafik.

Aktiv motorvejslobby

Der er endnu ikke bevilget penge til en motorvej fra Herning til Holstebro. Strækningen figurerer alene i en projekteringslov, hvor Vejdirektoratet bemyndiges til at skitsere en korridor for en linieføring fra Vejle til Holstebro. Derimod er motorvejsbyggeriet i fuld gang fra Give til Brande og fra Brande i en bue øst om Herning til Sundsvej. Fra Sundsvej og nord om Herning til Holstebrovej bygges en ny, to-sporet motortrafikvej. Der er en bevilling på vej gennem Folketinget til at forbinde den nye motorvej fra Give over Riis til den eksisterende motorvej nord for Vejle.

I Holstebro er motorvejs-lobbyen ret aktiv. Seneste udspil er en konference 29. maj om "Trafikudvikling i Midt- og Vestjylland" i NUPARK med indlæg af bl.a. borgmester Arne Lægaard, trafikchef i Vejdirektoratet, Knud Erik Andersen, og investeringsdirektør Jens Larsen fra Vestjysk Bank. Holstebro Dagblad nøjes ikke med at referere debatten. Avisen har også lavet en særlig hjemmeside som led i en kampagne for at få motorvej til Holstebro. På hjemmesiden kan man få optaget debatindlæg – til fordel for en motorvej.

Egholm holder stand

MOTORVEJE: Egholm er en perle i Limfjorden, men en perle under pres fra både amt og folketing. Beboerne på Egholm kæmper for deres ø

Af Svend Vestergaard Jensen

Planerne om en ny motorvejsforbindelse over Limfjorden vest for Aalborg har spøgt i nogle år. Forbindelsen skal ikke være en ny tunnel, men have form af en motorvej hen over øen Egholm.

VVM-undersøgelse underkendt

Nordjyllands Amt ønsker en ny motorvej, som skal aflaste motorvejstunnelen øst for Aalborg og broen midt i byen. Den nye forbindelse over Egholm vil koste 3,1 mia. kr. Projektet er så langt fremme, at der allerede er lavet en VVM-undersøgelse. Denne undersøgelse er imidlertid blevet underkendt af Naturklagenævnet:

Nordjylland Amt gjorde det ikke godt nok i sin undersøgelse af, hvordan den ny forbindelse vil påvirke miljøet. Det ventes nu, at motorvejen først kan være færdig om 15 – 20 år.

Chimpanserne skal beskyttes

Underkendelsen af VVM-undersøgelsen gjorde amtsborgmester Orla Hav rasende. Hans første udtalelse var, at medmindre der findes chimpanser på Egholm, så ville han stadig stemme for en motorvej over øen. Den udtalelse har han hørt meget for, og på Egholm kører alle nu rundt med tøjchimpanser i bilerne. Der hænger ligeledes nogle rundt om i træerne. Lokal-tv-kanalen *24 Nordjyske* har for nylig været ovre på øen og lavet en reportage om chimpanserne. En af beboerne tog tv-holdet med ind i en skov, hvor de listede rundt, og

pludselig fandt en chimpanse oppe i et træ.

Kun eksotiske dyr som denne lille fyr kan få amtsborgmester Orla Hav til at fravige sine motorvejsplaner på Egholm.

Brokollaps

Nordjyllands Amt håber at kunne vedtage en forbindelse den 13. december 2006. Denne dag afholdes det sidste møde inden amtet nedlægges, og ansvaret for en stor del af vejnettet overgår herefter til stat og kommune. Man ville i første omgang nøjes med at lave en miljøvurdering, men efter at en motorvejsbro ved Aalborg for nylig faldt ned, fandt man efter råd af Vejdirektoratet på, at man ville lave en fuld VVM-redegørelse, så der kan ligge et grydeklart projekt færdigt til Folketinget til næste år.

Brokollapset satte gang i debatten, og der kom læserbreve i aviserne, som forlangte en vestlig forbindelse, fordi amtsborgmesteren sagde, at Nordjylland var blevet revet midt over, og at et ekstra tunnelrør ved den eksisterende tunnel ikke ville have nogen effekt ved sådan et uheld. Der var folketingspolitikere, der skrev til trafikministeren og bad ham afsætte midler af til en vestlig forbindelse.

Spørgsmål til trafik- og miljøministeren

Foreningen Egholms Venner har også skrevet til trafikministeren og bl.a. spurgt om han er enig i at et ekstra rør på den eksisterende motorvej vil være tilstrækkeligt til at statens forpligtigelser er opfyldt? Og om han er enig i, at det er underligt, at amtet på trods af Naturklagenævnets afgørelse stadig søger om statslige midler til en motorvej over Egholm? Egholms venner har også henvendt sig til

miljøministeren og forelagt hende sagen. Foreningen har endnu ikke hørt fra nogen af ministrene.

Egholm er stadig en perle i Limfjorden, og det skal den blive ved med at være!

GUDENÅSAGEN

Af Svend Vestergaard Jensen

Som det fremgik af sidste nummer af bladet, har Jyder Mod Overflødige Motorveje lavet et anklageskrift til EU-kommisionen mod den danske stat.

Klagens indhold er den danske regerings manglende overholdelse af et EF-habitatsdirektiv i forbindelse med planer om etablering af en motorvej ved Silkeborg i habitatsområde nr. 45, der omfatter Gudenå og Gjærn Bakker.

Vi har fået en bekræftelse på modtagelsen, hvori der står, at "*de oplysninger, der kommer frem i jeres brev bliver nu undersøgt, og I vil blive underrettet om udviklingen i denne sag så hurtigt som muligt*".

Da vi sendte pressemeddelelsen og anklageskriftet, var pressens reaktion mat. Måske skyldtes det, at det var i julen, vi sendte den. Først da vi telefonisk tog fat i Midtjyllands Avis, som det eneste medie, gav det pote. Avisen omtalte anklageskriftet og i efterfølgende artikler borede avisens journalist, Susanne Niskanen, yderligere i sagen, hvilket afslørede endnu flere fejl og mangler i spørgsmålet om motorvejen.

At der entydigt peges på Resendal-linien gennem Gudenådalen er nu så godt som sikkert.

Svante i stormagasinet

Tekst: Benny Andersen

Selv i en ganske almin'lig butik
rammes jeg ofte af skræk og panik
Men når jeg går ind i et stormagasin
så kræver det mer' end min selvdisciplin

Her er for meget, for her findes alt
lige fra flygler til middelhavssalt
Jeg kom for at købe no'et ganske bestemt
men hvad det var har jeg fuldstændig glemt

Snart flyder varerne ud for mit blik
Susen for ørene. Tungen slår klik.
Jeg peger i blinde før alting bli'r sort
Betaler og skynder mig sanseløs bort

Hen på et værtshus. To øl og tre snaps
redder mig fra en øj'blik'lig kollaps
Så hjem for at pakke mit indkøbsnet ud
selvom jeg ved det gi'r gåsehud

Aldrig en ting jeg kan bruge til no'et
Alskens besynderligt husgeråd
Hvad skal jeg med sko der er alt, alt for små
en rangle af sølv og en ternet BH ?

Blandt de mange fortvivlede fund:
et hundredækken, men ingen hund
En haveslange, men hvor er mit bed ?
Hvor længe skal dette mon vare ved

Hjælp! Giv mig styrke! Jeg drages på ny
mod magasinernes udsalgsgny
og vakler og famler og køber i flæng
hundehus, tropehjem, svømmebassin

Således lyder mit vidnesbyrd:
billige tilbud har kostet mig dyrt
Så bind mig, bevogt mig, bedøv mig med vin
og frels mig fra udsalg og sikker ruin!

På cykel i bilistland...

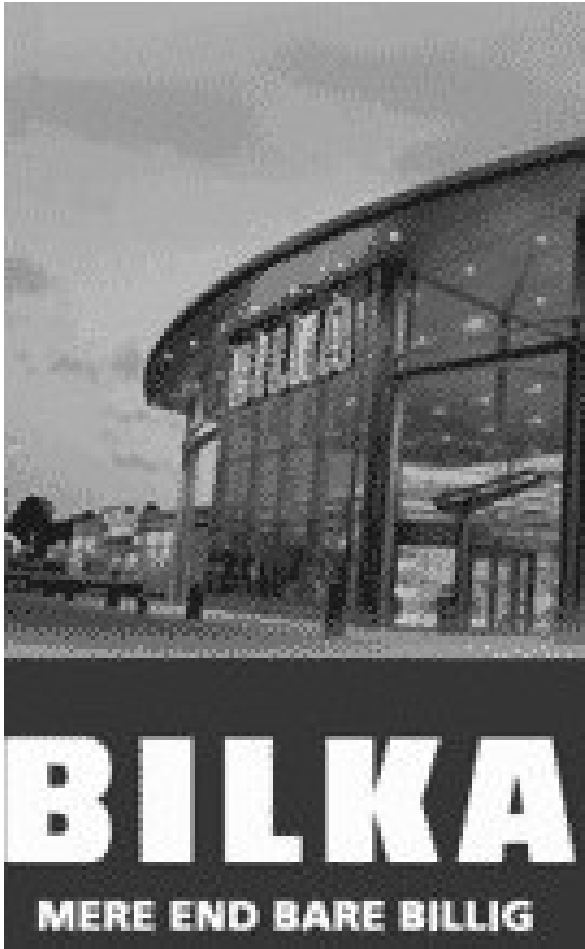
INDTRYK: At besøge Bilka på cykel kan være lidt af et kulturchok. Både inde og ude gælder samme, fremherskende ideologi: fyld vognen op

Af Julie Albeck

I forbindelse med jobskifte har jeg i det sidste år ofte lagt cykel-vejen forbi Bilka for at købe lidt ind på hjemvejen. Og lad mig være ærlig; jeg har altid haft visse fordomme overfor sådanne mastodonter. Alligevel prøver jeg at møde Bilka med åben cykelpande og give det økologiske udvalg derude en chance.

Lad mig sige det sådan; Bilka er ikke indrettet til cyklister. Der er 40 cykelstativer, men 1200 parkeringspladser til biler foran Bilka. 1200 parkeringspladser, og ifølge informationsmedarbejderen, som jeg får i røret, er det ikke for mange. Undertiden kan deres kunder blive nødt til at parkere ovre ved Bauhaus, men de 1200 er nogenlunde passende på et hvilket som helst tidspunkt i åbningstiden. At sno sig hen til parkeringspladsen - og endnu værre - at komme derfra igen med sine varer på en cykel giver i bedste fald spænding i hverdagen. Det er simpelthen skidefarligt da alt er indrettet efter bilerne og med cyklistens øjne ikke ret praktisk.

Informationsmedarbejderen, som skal forblive anonym, da jeg ikke har tilladelse fra hans overordnede til at citere ham (!), forklarer mig, at det jo ikke er cyklister, der er Bilkas målgruppe. De fleste køber stort ind i Bilka og fylder bilen op. Det er sjældent, at der er mere end et par cykler i stativerne. Informationsmedarbejderen har aldrig hørt klager over manglende cyklistparkeringer.

Vil man deltage i BILKAS forbrugsfest, er det ikke nok at købe varer af cykelkurvsformat.

Indenfor er det samme fremherskende ideologi: fyld vognen op. Det er ikke fordi varerne er specielt billige, der er bare mange af dem, og de er i store overforbrugsvenlige portioner. Den tomme indkøbsvogn kalder nærmest på overforbrug og bulimisk grådighed. Hvordan skal man ellers opfatte de overdådige slikhylder, der ligesom vælter ned over en, hvis man vover sig derhen? Ikke sært, at vi lider af fedme-epidemi her i vores del af den fede Bilka-verden.

Økologiske varer er der til gengæld ret langt imellem, men de findes. Det er måske heller ikke noget for Bilka-segmentet? Jeg lægger mine 6 grapefrugter og kattermaden i min afslørende, halv-tomme kurv og famler mig igennem de uendelige korridorer af varer. Betaler og finder min cykel, mens folk kommer stønnende med fyldte indkøbsvogne, der skal læsses på bilerne. Funderer over, hvad det gør ved vores højt udviklede bevidsthed at færdes sådanne steder.

Og hvad det er for en mekanisme der gør, at jeg alligevel lægger vejen forbi.

Jyder Mod Overflødige Motorveje udgives af foreningen af samme navn.

Udgivelsen finansieres af kontingent og frivillige bidrag.

Ansvarlig redaktør: Nanna Kinch – email: nannakinch@yahoo.dk

Jyder på nettet: www.jmom.dk

Foreningens bestyrelse:

Svend V. Jensen, Poul Martin Møllers vej 29, 1. sal, 8000 Århus C. tlf 86189962

Nanna Kinch, Åbyvej 65, 8230 Åbyhøj, tlf 86144382 / 30284382

Jette M. Søgård, Stendalvej 13, 4. th. 8210 Århus V. tlf. 25216173

Ellen Odgård, Vadestedet 1, 8680 Ry, tlf. 86892662

Heidi Madsen, Møller Meyers Vej 55, 8240 Risskov, tlf. 86157771